

SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI PROTOKOŁU FAKULTATYWNEGO DO
KONWENCJI O PRAWACH DZIECKA W SPRAWIE
ANGAŻOWANIA DZIECI W KONFLIKTY ZBROJNE
ZGODNIE Z ARTYKUŁEM 8 (1) PROTOKOŁU.

RZECZPOSPOLITA POLSKA

2007 r.

Wstęp

1. 6 września 2004 roku Polska ratyfikowała Protokół Fakultatywny do Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne przyjęty w Nowym Jorku 25 maja 2000 r. (ustawa z dnia 6 września 2004 r., Dz. U. Nr 194 poz. 1982). Protokół wszedł w życie w Polsce 7 maja 2005 roku.

2. Na podstawie artykułu 8 punkt 1 Protokołu przedkłada się niniejsze sprawozdanie Komitetowi Praw Dziecka jako pierwsze od daty ratyfikacji Protokołu. Dalsze części sprawozdania opisują sposób implementacji zapisów Protokołu w Polsce i podjęte w tym celu działania.

Artykuł 1

3. Zgodnie z prawem polskim osoby poniżej 18 roku życia nie podlegają służbie wojskowej i nie mogą brać udziału w działaniach zbrojnych. Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity Dz. U. z 2004 r., Nr 241, poz. 2416) obowiązkowi obrony podlegają wszyscy obywatele polscy zdolni ze względu na wiek i stan zdrowia do wykonywania tego obowiązku.

Artykuł 2

4. Wiek obowiązkowej rejestracji do odbycia zasadniczej służby wojskowej określa art. 31 tej ustawy, w świetle którego mężczyźni kończący w danym roku kalendarzowym 18 lat, podlegają rejestracji jako przedpoborowi. Poborowi podlegają natomiast mężczyźni, którzy w danym roku kalendarzowym kończą 19 lat (art. 32 w/w ustawy). Wyjątkowo Rada Ministrów może wprowadzić obowiązek poboru mężczyzn, którzy w danym roku kalendarzowym kończą 18 lat. Podobnie, jeśli chodzi o służbę ochotniczą – osoby, które nie ukończyły 18 roku życia nie mogą pełnić służby wojskowej nawet w wypadku mobilizacji i wojny – tylko poborowi uznani za zdolnych do służby wojskowej oraz inne osoby wskazane w art. 109 w/w ustawy są powoływane do służby.

5. Jeśli zaś chodzi o przepisy karne zakazujące werbowania dzieci do służby wojskowej lub najemnej, obecnie kodeks karny wprost nie kryminalizuje takiego zachowania. Niemniej zapis Protokołu odnoszący się do tej kwestii jest częściowo implementowany przez artykuł 142 § 2 kodeksu karnego, zgodnie z którym karze podlega każdy, kto prowadzi zaciąg obywateli polskich lub przebywających w Rzeczypospolitej Polskiej cudzoziemców do służby w zakazanej przez prawo międzynarodowe wojskowej służbie najemnej albo taką służbę najemną opłaca, organizuje, szkoli lub wykorzystuje. Zakaz werbunku odnosi się więc do każdego obywatela polskiego lub cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez względu na wiek.

Ponadto wskazać należy, iż obecnie w Ministerstwie Sprawiedliwości trwają prace nad projektem zmian przepisów kodeksu karnego w celu wprowadzenia *express verbis* zakazu wcielania lub werbowania do sił zbrojnych osób poniżej 18 roku życia.

Artykuł 3

Jak w artykule 1 i 2.

Artykuł 6

6. Biuro Spraw Obronnych Ministerstwa Edukacji Narodowej w ramach upowszechniania i promowania zasad i postanowień Protokołu przekazało tekst dokumentu oraz informację o jego ratyfikacji przez RP w trakcie konferencji zorganizowanej w dniach 6 – 7 października 2004 r. w Akademii Obrony Narodowej w Rembertowie. Uczestnikami konferencji byli wizytatorzy do spraw obronnych kuratoriów oświaty oraz przedstawiciele uczelni pedagogicznych kształcących nauczycieli przysposobienia obronnego.